

12. THÂM NHẬP

Tháng Chín năm năm một nghìn chín trăm bảy mươi bảy.

Thế rồi tháng chín đến, mùa tự trường đã đến, năm học mới lại về. Ve sầu còn vẳng lại râm ran trên cây phượng già trước cổng trường. Tây nguyên đang là tháng cuối mùa mưa, buổi chiều từng đoàn chim két sải cánh bay từng bầy về núi nghỉ. Mùa này cũng là mùa chim ri gọi lúa chín về.

Hai tay nắm chặt sau lưng Thanh bước chậm chậm trên đường làng Trung. Vào năm học mới, không lẽ lại phải nằm mãi trong căn phòng chật cứng ấy sao. Cứ phần ai nấy hay, trường làm gì dân không biết thế này thì đến bao giờ mới có giếng lấy nước, có nhà để ở thơm mát được. Thêm, sống và làm việc trong tình trạng bọn Fulro thường hay đột nhập vào làng, liệu tự thân những người làm giáo dục ở làng Trung này có bảo vệ tính mạng của họ được không. Chiều ấy, trước ngày khai giảng, Thanh phải thực hiện một công việc quan trọng cùng với anh Ân, Hoàng, Vĩnh rằng phải tìm nơi phân tán mười anh em đang ở tại trường vào nhà

dân, tạo điều kiện ban đầu cho việc thâm nhập thực tế.

Nằm trên chiếc võng, hai đầu mắc vào trụ hiên nhà, đọc tờ báo, ông Ta không hay Thanh và Hoàng đến nhà ông. Bất chợt, Thanh lên tiếng:

-Chào thầy Ta.

Ngồi nhồm lên, thầy Ta đặt tờ báo lên bàn:

-Thầy giáo đến chơi à, mời vào nhà.

Thanh Thanh, con gái ông mang lên ba ly nước chè xanh ngả màu vàng mỡ, đặt lên bàn rồi bước ra sân. Lúc này mới nghe tiếng chó sủa người lạ vào nhà vài tiếng rồi dứt.

Ông Ta trước là thầy giáo, nhà ông nơi mà anh Phú- Đội công tác- thường mượn làm nơi họp hội khi cần. Nay ông là Hội trưởng Hội bảo trợ nhà trường, liệu ông có ủng hộ anh em giáo viên từ xa đến đây ở tại làng này dạy dỗ cho con em địa phương? Thanh chọn đến nhà ông để mở đường theo phương hướng nhiệm vụ năm học mà Ban Giám Hiệu nhà trường đã đặt ra. Hiệu trưởng Thanh nhận trách nhiệm này như đã phân công.

Hôm bàn kế hoạch có Nguyễn Hay, Phó hiệu trưởng phụ trách cấp Một, rõ ràng phải thực hiện phương châm học đi đôi với hành, nhà trường gắn

liên với xã hội. Thanh nhận lấy phần khó này. Một vài gia đình Thanh đã quen, có thể vận động sự ủng hộ của họ xem sao, còn lại giao cho anh Ân, Hoàng, Tường Vĩnh, Trần Vân vận động làm thêm phòng học đủ chỗ cho con em làng Trung có nơi học tập, nhân đây có thể giúp cho giáo viên có nơi ăn ở tử tế hơn. Hôm họp nội trú, Thanh đề nghị kết hợp với Hội bảo trợ nhà trường, vận động nhân dân làm hai phòng tranh tre, nhân đó mình phân tán lực lượng vào ở trong dân, nhường phòng học cho con em có chỗ. Nhà nào có khả năng vào được thì xin họ cho vào tá túc một thời gian. Chỉ một thời gian thôi mà! Phía chính quyền ông Lai Chủ tịch bỏ cuộc rồi, lấy ai mà xoay trở. Anh Ân đề nghị:

- Không chờ ông Lai, mình phải tự lực, nếu ở lâu mà để tình trạng thế này thì ngột ngạt lắm, có khi nguy hiểm nữa.

Ngồi vào chiếc ghế tựa bằng gỗ cắm lai sáng láng, Thanh gõ mấy ngón tay vào thành ghế tách tách:

- Chiều nay thầy Ta không đi lễ à?

Ông Ta bật quạt lửa:

- Cảm ơn thầy giáo, tôi đi ban sáng rồi, buổi chiều thường dành cho các cụ và em nhỏ.

Thanh mở chuyện:

-Thầy Ta à, chắc thầy đã biết, còn mấy hôm nữa nhà trường khai giảng năm học mới mà còn thiếu hai phòng học, trường không biết tính sao đây thầy ạ, đang vận động làm thêm, thầy ủng hộ vào sao cho kịp đến ngày 4.9 này là trường có thể tổ chức khai giảng được.

Kéo xong hơi thuốc nhả khói, thầy Ta chậm rãi:

- Chuyện này khó quá, không biết tính sao đây thầy Thanh ạ!

Thanh tiếp lời ông:

-Trường dự tính rằng phân tán anh em giáo viên xin vào ở nhà dân, gọi mỗi nhà hai người, thầy xem được không. Nếu làm được thì bắt đầu từ đâu trước, thầy có thể giúp anh em.

Đến nay mà chưa có phòng học thì trễ lắm rồi, mùa này không có tranh, đang là mùa cỏ tranh mọc, tre nứa cũng đang là mùa măng, lại thêm là mùa mưa. Khó! Thầy Ta chậm rãi lo lắng, rồi tiếp:

- Việc khó đây thầy giáo ạ!

*

Ra khỏi nhà ông Ta, Thanh bước hồi hả về trường, trời chiều đậm trên hàng sàu riêng dọc lối đi, mấy cây bơ già còn nuôi tiếc những đừa con út oi chưa dám lìa, cứ đu đừa trong gió. Thanh vòng quanh xuống thôn Hai, rẽ vào đường hẹp, cà phê hai bên đường đừa những chiếc lá ra như chào đón. Thanh nghĩ: Chiều nay mình cùng Lê Hoàng lên ông nhà ông Luân thôi, phải lên ông ấy!

Đường về nhà ông Luân trời chưa tắt nắng, trên con đường làng thẳng tắp, người làng Trung đi làm nương rẫy đã đánh xe về nghỉ. Nhà ông Luân ở thôn Một. Trên chiếc bàn tròn, ly nước chè xanh đang bốc hơi, ông Luân ngồi bắt chân lên ghế, tay nắm điều cây đang châm que đóm cho vào nỏ. Vừa thấy Thanh và Hoàng bước đến đầu sân, ông niềm nở:

-Xin chào, lâu quá sao không đến chơi, bữa nay đến chơi hay có việc chi nà?

Ông Luân cười giòn tan, cởi mở, Thanh và Hoàng ngồi xuống ghế, tự tay rót nước chè xanh trong ấm tích ra. Ông Luân tiếp lời:

- Mời nước hai thầy, con Mận nhà tui mới nấu đó.

Hoàng hớp một ngụm nước thấm giọng:

- Bác Luân mời cơm chưa?

- Chưa thầy ơi! Ôi chào ơi, vừa mới đi rẫy về, cơm đâu mà ăn.

Nói xong ông Luân cười, tính ông vẫn thế, cởi mở, rộng bụng, trong làng ít mất lòng ai, thêm cái tính xề xoa nên ai cũng thích. Với trường học trong làng, ông Luân có cảm tình với mấy anh em giáo viên ÊaTi. Lê Hoàng, Tường Vĩnh thường hút thuốc Lào, uống nước chè xanh ở nhà ông. Chính đó nên quen. Ông Luân có ba đứa con học tại trường. Mận là con gái áp út Hoàng đang chủ nhiệm. Uống hết ly nước chè xanh, kéo xong điều cây, Thanh vào chuyện:

- Bác Luân à, Chiều nay anh em đến bác có việc, tin chắc là bác giúp được...

Chưa dứt lời, ông Luân tròn hai mắt chớp máy:

- Chuyện chi đây thầy, mô, thầy nói đi coi mô!

Thanh kể lại buổi đến nhà thầy Ta cho ông Luân nghe, xong đề nghị ông Luân giúp. Ông Luân ậm ừ một lát:

- Thì bảo các thầy cô ngoài đó tìm nhà dân nào rộng rãi mà ở tạm, đến tháng sau làm phòng học xong thì mình lại ra, có chi mà khó mô mô!

- Chuyện là vậy bác Luân, bác Luân hãy giúp anh em!

Ông Luân nắm lấy điều cây nhét thuốc vào nỏ, châm que lửa rít một hơi dài, khói bay phủ cả hiên nhà, tràn ra ngoài cửa sổ. Nét mặt ông mơ màng, thuốc ngấm sâu vào người. Một lát ông gục đầu:

- Thôi, hỏi làm chi cho mệt, hai thầy về trường bảo các vị ấy lên đây, ở nhà tui cũng được. Một tháng là bao nhiêu ngày lắm thầy!

Nói xong ông Luân vỗ vai Thanh cười:

- Được đấy, cứ lên đây đi, thầy Thanh, có chi mô mà lòng với mẽ nà. Chiều mai dọn lên, giúp tui kê lại mấy cái tủ rồi ở. Cơm nước nấu phía sau, củi các thầy tự túc. Xe bò đó, khi mô đi lấy củi thì nói thẳng Hiếu nó đánh xe cho mà đi. Nước thì ở giếng đấy, tha hồ.

Ông Luân nắm tay Hoàng kéo ra nhà sau, phía sau rộng, có chiếc võng mắc ngang. Nhà sạch, thoáng mát. Thế là yên tâm.

Sau bữa cơm tối ở nhà ông Luân, Thanh và Hoàng bước ra đường, giun dế gáy ran. Cơn gió đêm thổi tạt vào người, da se lại, một cảm giác lạnh lạnh dòn lên nơi ngực. Trên nền trời sâu thẳm, sao đêm đã mọc tự lúc nào, dày kịt cả trời nhấp nháy.

Sao rồi anh Thanh, có khả quan gì không hay vẫn tiếp tục bế tắt?

Chưa vào đến nhà Vĩnh đã hỏi lớn tiếng. Trong phòng ngọn đèn ABC rung rinh toả sáng. Anh Ân, Thanh, Vĩnh, ngồi ở bàn hút thuốc lá, nói chuyện, nhả những ngum khói ra chung quanh xua muối. Cơm nước đã dọn dẹp từ lâu, cô giáo Thọ vẫn còn dành phần cơm cho Thanh và Hoàng đẩy nhưng các anh từ chối. Mọi người vây quanh, Trần Vân đã vào sạp ngủ lâu rồi cũng ngồi nhóm dậy bước ra, Đinh Hy xách theo điều cây gõ cái nỏ lóc cóc vào ống, nhét thuốc, thả một hơi dài, hai mắt lim dim. Chợt Tường Vĩnh vỗ vào vai Thanh:

- Sao, chẳng lẽ không được gì hả ông?

Anh Ân cũng hỏi dồn:

-Có sáng sửa gì không, hay vẫn bị khướt từ liên tục. Vĩnh họa thêm: Có “đồ mồ hôi dầu” dữ không?

Hoàng cười:

-Phải đồ, cứ thế này thì ngoại giao đúng “mốt” làng Trung rồi. Mọi người cất tiếng cười hì hì.

Anh Ân kéo điều cây, rít một hơi thuốc Lào, cảm giác mê man lan dần, toả ra các đầu ngón tay tê dại. Tựa lưng vào vách phen nhà anh lơ mơ thưởng thức hương vị lâng lâng của thuốc ngấm

vào người. Bây giờ mới bảy giờ, dường như bên ngoài sương đêm đã rơi rồi, cứ sương thế này thì ngày mai có nắng to, làng Trung tha hồ đánh xe ra rẫy cắt lúa, thu hái ngô, đỗ. Được nắng khỏi phải lo chở hàng tạ đậu nành hư thối ra nương mà đỗ. Cắt được lúa mà không nắng cũng gay, đậu tương thu hoạch gặp mưa vài ba ngày là đen cả, đắng ngắt không dùng được. Heo cũng không chịu ăn đậu thối nữa là! Trời vừa mới tối, nếu không trăng là màn đêm đen kịt. Trên bàn trái tám nhựa màu đen lúc nào cũng có khói thuốc bốc lên. Hy là người quen hút nhất, cứ chập chập lại rít lên rét...rét... rồi phả khói từng ngụm. Trên bàn mọi người đang trầm ngâm, hình như để lắng nghe tiếng chó sủa xa đâu đó vọng về. Thanh đề nghị:

- Nhân đêm nay ta bàn công việc cho Đội thiếu niên tiên phong một thể. Hoàng phải đi sang Buôn Tiêu một chuyến, báo cáo tổ chức xin ý kiến.

Hoàng lên tiếng:

-Mình sẽ đi Buôn Tiêu và lên Thị Đoàn nhưng ta phải có Liên đội thiếu niên, nhất định thể.

Gió tạt hơi sương vào phòng lạnh lạnh, đêm âm u hoang vắng, côn trùng gáy ran dội vào nhà. Làng

Trung lại vào đêm yên lặng. Những vì sao vẫn nhấp nháy trên nền trời sâu thăm thẳm. Xa về phía buôn Chiết, người dân Ê đê đốt rừng lấy đất, ngọn lửa chốc chốc lại bùng lên, hừng sáng một góc trời.

Nhà ông Luân

Nhà ông Luân bỗng đông người lên, đã đông thì phải nhộn. Vẫn không có giường nằm, Thọ và Kim là nữ nên được ưu tiên nằm trên chiếc giường ông Luân mang cho mượn. Cánh nam thì nằm đất. Ngày nối ngày, đêm nối đêm rồi cũng quen.

Mùa này vẫn còn là mùa mưa, mưa nắng bắt thăm sắp hàng thay đổi chen xen nhau cứ hết nắng lại mưa. Chiều mưa sáng nắng. Tây nguyên mà! Ở nhà ông Luân mưa xuống là cơm nước khổ lắm. Mưa làm ướt bếp. Lửa không chịu bén. Củi sợ lửa nên mồ hôi vã ra cả một đoạn. Ướt! Cứ mỗi buổi chiều là chụm miệng thổi lửa. Năm nay lại thêm Phan Trọng Minh từ trường cấp Hai trên thị xã Buôn Ma Thuật vừa tăng cường xuống, lại thêm một người có gan nữa cũng vui, nhưng mà Minh ốm lắm. Minh phải chứng đau lưng, mần đất mãi không chịu được, nhưng cũng phải vậy đã. Mãi rồi

Minh không thể đứng trên lớp quá một tiết học được. Một bữa, Minh dòi xuống bếp ông Luân ngủ võng, được một đêm rồi thôi, muỗi đốt rát da.

Một buổi chiều trên đường làng Trung trời đẹp và lộng gió, Vĩnh và Hoàng bước bên nhau tính chuyện sẽ phân mông anh em ra khỏi nhà ông Luân bớt vì đông, lại cũng tính chọn ngày thành lập Liên Đội Thiếu niên Tiền phong một bữa. Kế hoạch xây dựng Đội thiếu niên Tiền phong vẫn được tiến hành, Vĩnh bàn giao mọi công việc này lại cho Hoàng. Phải sắm cờ, ở cái trường Hoa Dung này mà treo cờ Đội lên là học sinh vui phải biết. Mấy hôm liền Hoàng, Vĩnh suy tính trao đổi với Thanh, Hay, anh Ân xong chuẩn bị tổ chức Đại hội thành lập Liên đội.

Nhà Sơn Ca

Trọng Minh thường xuyên mắc chứng đau lưng nên anh em bàn với Thanh phải gọi vào dân. Hoàng, Vĩnh rời khỏi nhà ông Luân cả tháng nay rồi, mỗi tuần Minh xuống nơi Hoàng ở có khi mỗi tuần hai lần chuyện vẫn thăm nhau.

Một hôm, gặp Sơn Ca đang trong giờ giải lao, Hoàng thăm dò:

-Sơn Ca à, lúc này anh em giáo viên nhà nội trú đang khó khăn về chỗ ở, nhà Sơn Ca có thể mở cửa nhận một người vào đấy giúp đỡ được không?

Liên mấy bữa sau, Hoàng nhắc lại Sơn Ca. Cô nàng vui vẻ:

-Được! Nhưng mà ai đến?

Hoàng đùa:

-Sơn Ca thích ai nào?

Sơn Ca cười, mặt hồng lên bối rối:

-Chao ơi! Như rứa em làm sao mà nhận về nhà được. Khổ thế ư!

Vài hôm sau rồi Sơn Ca cũng biết Trọng Minh đến tá túc nhà mình, Sơn Ca mỉm miệng cười nhìn xa lơ đãng. Trên nền trời những cụm mây trắng bay dần về núi phía tây Hoa Dung. Trời nắng dịu, hửng lên một chút màu hồng, cụm mây lại biến màu thật đẹp. Buổi chiều trước sân lớp Mẫu giáo do Sơn Ca phụ trách, các em chơi các trò chơi do các cô phụ trách tự sắm, cưỡi mấy con ngựa gỗ, có em đang câu cá, giật giật cành le rồi phá lên cười. Gió thổi rì rào hàng bạch đàn, những chiếc lá khô chạy như xô nhau trên mặt đường đầy bụi. Sơn Ca nhìn Hoàng:

-Thầy Minh đến nhà Sơn Ca thật à? Rồi Sơn Ca tiếp lời: mà thôi, ai đến cũng được, còn anh Hoàng trú ngụ tại đâu?

- Ở nhà chị Nga, cách nhà Sơn Ca một đoạn đường không xa lắm. Ở với Vĩnh, Sơn Ca biết rồi mà!

Theo chân Sơn Ca về nhà ông Hoài, nhà sâu tận thôn Tư, hai bên đường hàng sào riêng đu đưa, ve vẩy lũ con đầu tròn nhọn hoắt. Vừa vào đến đầu sân, mẹ Sơn Ca trông thấy Hoàng đã cười niềm nở:

-Lâu quá là lâu, bữa ni Hoàng mới chịu lên nhà bác.

-Mới chỉ bốn ngày thôi mà bác!

Bà Hoài lại trách:

-Bốn ngày là lâu đó chớ, bác trông suốt, cứ hỏi chừng Sơn Ca, sao Hoàng không lên nhà nói chuyện ăn vài miếng mít, uống nóc¹ chè với bác cho vui.

Mẹ Sơn Ca vui tính, hay cười, thường ở nhà trông nom việc nhà cửa. Bà quét trước, dọn sau sạch sẽ, trong nhà bày biện gọn gàng, ngăn nắp. Nhà Sơn Ca là nơi Hoàng đến và quen biết trước tiên ở làng Trung này. Nơi đây cũng là nơi Hoàng

¹ Nóc (phương ngữ Thanh Nghệ Tĩnh) như nước.

thường nghỉ những giấc trưa dài. Khi còn ở nhà nội trú, sau những đêm lo lắng, hồi hộp, Hoàng đến nhà bà uống nước, gặp gì bà cũng mời, nhiều nhất vẫn là trái cây gồm mít chôm chôm, có khi mía, đường. Về sau, khi trở về căn hộ "đại tiện" trước đây, bà cũng thường bảo Na, con gái bà đang học lớp Bảy tại trường mang ra cho Hoàng và mọi người thức ăn, một tuần đều đặn hai lần như thế. Có khi là cá, là dưa chua, đến thịt, rau hay trứng, nước mắm. Cũng như anh em nhà nội trú, mỗi năm Hoàng được chia sản xuất hai sào lúa rẫy, có mùa, Hoàng nhờ nhà bà từ đầu mùa đến cuối vụ, từ dọn đất, cày xới rồi cắt đập, phơi khô đến nơi cất giữ Hoàng đều được gia đình Sơn Ca giúp đỡ chẳng nề khó nhọc!

Chiều ấy theo chân Sơn Ca về nhà, cũng như bao lần trước, không đợi lâu hơn bà Hoài đã mang lên một miếng mít to tướng đặt trên bàn:

-Ăn mít đi Hoàng, trái này ngon, con² mít đầu ngô, bác để phần đấy!

Miệng nhai trầu, bà hỏi nhỏ:

-Nghe nói có thầy nào gửi lên nhà bác hả Hoàng?

-Dạ, ý bác thế nào?

² Con (phương ngữ Thanh Nghệ Tĩnh) như cây.

-Thì được quá đi chứ!

Hoàng mừng lắm!

Không có giường cho Minh nằm, nhà bác cũng lo giúp, bà phát hoạ nơi đón khách thơm tất, Hoàng rất cảm động. Trọng Minh sẽ dọn đến đây ở, may ra có đỡ phần nào về sức khoẻ của Minh không chứ không, khó mà hoàn thành nhiệm vụ. Dẫu sao cũng phải tính đến nước dời bớt anh em, phân mỏng ra cho tiện đang lúc anh em có khó khăn về nơi ở, tình hình trật tự trị an không thuận lợi, làm được một việc như thế lúc này vẫn là điều cần thiết.

Sau buổi ấy, Minh được Hoàng đưa đến nhà bà Hoài làm quen với cả nhà. Trước khi ra về, Hoàng quay lại nói với Minh:

- Biết đâu ở đây Minh hết đau lưng!

Nhà chị Thu

Tính chị vui, hay cười và thường kể chuyện, những mẩu chuyện con con cứ rôm rả, cả nhà túm lại ngồi nghe rồi cười thoả thích. Chồng chị, thầy Trần Đình Thu, tính hiền, nhẹ nhàng trong ứng xử. Cả nhà chị Thu cứ loay hoay bên chiếc cối xay cà phê, không biết mệt là gì, phục vụ bao người.

Một năm học nữa lại được tiếp tục, thời khoá biểu vẫn chạy đều và có nhiều thay đổi hằng tuần cho phù hợp với tình hình cụ thể tại làng Trung.

Là phụ huynh học sinh, biết được những khó khăn về nơi ở của anh em EaTi nên chị sẵn lòng tạo điều kiện cho một hoặc hai người có thể tá túc tại nhà chị một thời gian, đến chừng làm được nhà nội trú hãy hay.

Đêm không trăng, theo sự đồng thuận của gia đình chị Thu, Lê Hoàng và Tường Vĩnh dọn về ở nhà chị. Bọn Fulro dạo này vẫn còn thường hay cướp giật về đêm. Dọc theo thôn Bốn và thôn Một, đêm vừa ập xuống mới bảy giờ tối, khi mọi người dân làng Trung đang ăn cơm thì bọn chúng đã vào nhà cướp tài sản của dân rồi. Máy lần Thân, Dạ, Lục, Kha phục kích nhưng chưa gặp!

Hoàng, Vĩnh chỉ cần một chỗ nhỏ trong nhà kho của chị là có thể ở được. Mong chừng đó thôi là đủ trú thân. Ở tạm tại nhà chị có thể vài tuần, có khi vài tháng, được thế còn may, Fulro lội vào làng cướp giật ngày càng nhiều, nếu chẳng may vào trúng trường học như năm nào đã từng làm anh em

lo lắng đến vỡ ngực, Võ Tiến phải tè trong quần mà không hay biết thì sao. Điều đó có khả năng lắm chứ!

Chị Thu tốt bụng và chu đáo như những nơi Hoàng đã xin tá túc, Hoàng không phải tá túc tại kho cà phê như Hoàng và Vĩnh mong đợi mà được chị cho ở một căn phòng vuông vức ngay trong ngôi nhà lớn của chị. Lại thêm, mỗi sáng con gái lớn của chị là Thu Phương mang đến cho Hoàng một đĩa xôi, một bánh trắng và một bình tích nước nước chè xanh. Ngày nào cũng thế. Bộ y phục Hoàng đi làm về được Thu Phương giặt, là thẳng nếp. Lê Hoàng thật cảm động!

Năm 1979, Quách Hùng lại đưa cả gia đình vào ở cạnh trường, làm công tác Bổ túc văn hoá. Không một người dân cao tuổi ở làng Trung chịu đi học cả. Mở lớp vẫn không đi, bởi tuổi cao nên các cụ e ngại. Thế thôi! Quách Hùng phải lập thành từng nhóm nhỏ, đêm đêm anh em vào tận nhà để bày cho họ học. Họ vẫn không ham thích. Khoá công nghệ! Tắt đèn im như ngủ! Từng đêm trôi qua như vậy, lâu dần Hùng trở thành người ngồi không làm những chuyện vặt của trường. Thời gian rỗng không, buồn

rồi Hùng lại đi lao động trồng lúa nước tại buôn Eaktur, vậy mà vẫn dư thừa thời gian. Không thể như thế mãi được, Hùng xin đứng một lớp phổ thông. Thanh nhất trí, thế là Hùng cùng vợ là Vi Nữ - người Thái, quê ở Đà Lạt - cùng phụ trách một lớp.

Thanh, Cửu vẫn trụ bám trong căn phòng số Ba, ở đó nền nhà luôn sùi bột đất đỏ quanh năm. Đến đêm là gió lùa vào lạnh như xương. Anh em phân trần mãi, Thanh vẫn không rời cho nửa bước. Cửu đành ở với Thanh. Thế rồi sau Đại hội chi đoàn lần thứ nhất được hơn một tuần, đoàn viên đông lên có cả chín người, Đội thiếu niên đã sinh hoạt được đều đặn, tổ chức Công đoàn cũng tập hợp được sức mạnh anh em. Một đêm trăng mờ đầu tháng, gió đêm thổi không nhiều nhưng lạnh. Có gió thì trời lạnh. Sương đọng lại nhỏ từng giọt đều đều từ mái hiên trường xuống đất tạch tạch. Sương đọng cả trong phòng, nhiều nhất là trên mái tôn, nắm ngửa mà nhìn thì mới thấy từng hạt đều đọng lại trong veo. Lạnh bao trùm dữ dội. Về đêm mà Thanh còn để cửa cho gió lùa vào. Một cơn gió tạt ngang làm tắt ngọn đèn hột vịt trong lúc Thanh và Cửu còn soạn bài chuẩn bị cho ngày mai lên lớp. Cửu đứng lên mang đèn sang nhà Quách Hùng xin lửa. Thanh

ngồi lại một mình trong căn phòng không ánh sáng, bóng tối ủa vào phát lạnh cả người. Bên ngoài ánh trăng mờ ảo lung linh. Ngồi trên bàn, tay nắm chặt cây bút, Thanh chờ Cửu. Chợt Thanh nhìn thấy một người mặc y phục trắng đi ngang qua cửa sổ nhìn vào Thanh. Bất giác, Thanh giật mình!

Thanh bước ra cửa lớn đợi Cửu. Thanh nghĩ: “Có phải ma không, người dân ở đây họ đồn rằng khu trường học có nhiều ma quỷ lắm, nhất là trong chiến tranh, ma thường hay xuất hiện ở đây!”

Bên nhà Hùng, Cửu châm đèn đến những ba lần lửa mà gió vẫn cứ thổi tắt đèn, mãi đến lần thứ tư mới đưa được đèn sáng về phòng. Gặp Cửu, cả hai yên lặng vào bàn và không thức nữa. Có lần Nguyễn Thân đã kể cho nghe chuyện gặp một người con gái như ma ở ngã tư từ nhà ông Luân đến nhà thờ. Cô gái mặc áo trắng, quần trắng đi trước Thân một đoạn, thỉnh thoảng rẽ nhanh vào một ngõ kiết rồi mất hút vào đâu không nhìn thấy nữa. Thân đã đem chuyện này kể lại với Hoàng, Thanh, Trần Vân và cả anh Phú, Phan trong Đội công tác nữa. Thân cho rằng không phải ma, lúc ấy Thân rất tinh táo đi theo cô gái ấy mà! Anh Phú vốn giàu kinh nghiệm trong chiến tranh cũng kể cho anh em nghe

một trường hợp tương tự. Anh kể: Có một cô gái, ban đêm đi một mình trong nghĩa địa một cách vội vã rồi đột ngột biến mất sau lưng một bia mộ. Anh em du kích phát nghi, không lẽ là ma thật, bèn đến dùng cuộc xẻng đào ngay nơi cô gái ma biến mất. Thì ra một tú điếm, giả dạng ma quỷ để hoạt động chống phá. Nghĩ đến đây, Thanh bàng hoàng, có cảm giác sợ len vào người. Thanh kể bên tai Cửu thì thầm: ma hay gì thế Cửu. Sáng hôm sau Thanh dời sang nhà Quách Hùng ở tạm.

Sau cái đêm gió thổi tắt ngọn đèn ấy, Cửu lên Hoàng và Vĩnh xin được tá túc. Thanh bắt đầu những chuyến ngủ lang khắp làng, khi thì lên Hoàng, lúc đến với Trần Vân, lúc ra trạm xá. Tất cả họ vẫn cứ sinh hoạt như vậy và chờ. Bọn Fulro vẫn còn lợi vào làng. Đội công tác do Thân chỉ huy vẫn kiên trì phục kích. Có bữa Thân đưa cả đội lên thôn Bốn thì ở thôn Hai có cướp. Thân cũng phát nóng lên:

- Không khéo dân làng Trung cứ cho Đội công tác sợ, không dám đụng với bọn Fulro!

Thân tự tin:

- Đâu dễ như vậy được!

Một cái tết nữa sắp đến, Trần Vân từ nhà ông Do băng ra đường bằng xe Honda, xe mượn của ông Quang người dân trong làng. Sau xe là Trọng Minh. Xe chạy ngang qua trường, Hoàng vỗ tay:

- Đạo phố Ban Mê à ?

Không có tiếng trả lời.

Ngày hôm sau, Hoàng đang đứng trong căn nhà nội trú vừa mới thưng lại bằng gỗ dôi còn đỏ au, nhìn ra đường, bất chợt thấy Trần Vân chở Trọng Minh trên chiếc Honda ngang qua trường, phía sau tung lên bụi đỏ, Trần Vân vỗ tay:

- Mình về Hoàng nghe!

Rồi Vân nói với thêm:

- Mình hết chỗ bám víu rồi. Phải về ngoài thôi!

Thanh ở trong nhà nghe tiếng máy xe phình phịch chạy qua, Thanh hỏi:

- Gì rứa Hoàng?

- Trần Vân bảo về quê!

Ra giêng, chờ mãi vẫn không thấy Trần Vân trở lại với trường. Vậy là Trần Vân bỏ anh em lại thật rồi ?

Những buổi chiều, khi mặt trời khuất phía núi, Hoàng cùng Cửu dạo bước trên đường làng Trung, quanh quần cũng chỉ đến trường, ra trạm xá, lên nhà chị Thu, xuống chị Nga, đến nhà Sơn Ca trò chuyện với mẹ Sơn Ca về tình hình làm nương rẫy, những kinh nghiệm làm cà phê, hoặc ăn vài trái ổi, trái mít mẹ Sơn Ca dành cho. Minh ở tại nhà Sơn Ca đến nay đã thành quen, trở thành người trong nhà rồi còn gì. Sơn Ca cũng thể hiện tình cảm với Trọng. Điều này mẹ Sơn Ca biết, thế nào cũng không qua mặt được bà. Có lần tại nhà Sơn Ca, những lúc vui vẻ, mẹ Sơn Ca hỏi Hoàng:

- Yếu như bác, xuống nhà chú Minh thăm chơi Hoàng thấy có được không, đường xuống Nghĩa Bình có xa không hả Hoàng?

Một buổi chiều nắng nhạt, chạy dài trên đường làng Trung, hôm nay chủ nhật, Hoàng và Cửu lại lên nhà Sơn Ca như bao lần chiều thế. Trọng đánh đàn cho Sơn Ca hát, những bài hát lay động tình cảm thanh niên một thời lại vang lên trong ngôi nhà khang trang giữa làng, thiết tha và cuốn hút. Hoàng chột lên tiếng, bỗng Cửu dậm chân xuống hiên nhà cái thịch:

- Trông anh chị hạnh phúc quá há! Như thế này thì cái bệnh trời hành mỗi lưng của Minh sẽ hết ngay thôi! Cho mình học đàn với nha?

Cả mấy con người cười vang trong căn nhà hạnh phúc.

*

Dạo phố Buôn Mê Thuật với Cữu suốt một giờ đồng hồ rồi mà không mua được món gì. Lại ghé sạp báo, chợt Cữu nhận ra một bài nhạc soạn cho guitar có tên tiếng nước ngoài Domino. Cữu quay sang Hoàng:

- Đây, mua bài nhạc về đờn được không, sao mà chỉ chít nhạc trên khung, học có ra không Hoàng?

Cái khoảng nhạc này thì Hoàng mù tịt nên ậm ừ với Cữu:

- Mua thì mua!

Năm hào bạc một tờ in trên giấy đã cũ ngả màu bằng mực quay roneo. Hai người bạn đi trên phố thị Buôn Mê nhìn vào các khung hình kẽ nhạc chỉ chít, không biết đầu đuôi là sao nhưng lại thích muốn học được đàn! Thế cũng hay!

*

Linh Hoa nắm tay Thành Tân véo một cái:

- Chuyện gì của anh mà dở ẹt. Máy cái chuyện như vậy mà kể làm gì. Kể chuyện khác đi cho em quên bớt cái lạnh chút xíu được không.

Trên đường phố Vũng Tàu, mưa bây giờ nặng hạt hơn, ánh đèn đường quét trên con lộ lấp lánh, Thành Tân bảo:

- Thôi nha ! Ta vào quán đầu đường nghỉ chân cái đã. Hẹn đêm mai anh kể tiếp em nghe. Hay em kể chuyện Nha Trang phố biển của em đi. Ủ, có khi như thế mà hay đấy, vớ lại mới công bằng.

- Em đâu có chuyện gì, em không nhiều chuyện như anh !

- Trời đất ! Nhiều chuyện hồi nào vậy ta. Có trời mưa làm chứng nha, anh kể chuyện trên cao nguyên, nơi anh ở trên đó Năm năm và thu thập được.

- Vậy anh còn chuyện gì nữa không, kể tiếp đi.

- Khởi chuyện !

- Hích ! Kể đi !

- Ủa. Nhớ nha, đêm nay là đêm nhớ lâu đó nghe.